

STOWARZYSZENIE MOST

www.mostedu.pl

Aktywni
Obywatele

Fundusz Krajowy

Iceland
Liechtenstein
Norway
Active
citizens fund

Kielce, dn. 19.09.2021r.

**STOWARZYSZENIE
PSYCHOEDUKACYJNO-PRZYRODNICZE
M.O.S.T**

urząd pocztowy nr 23
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77, 25-430 Kielce
Skrytka pocztowa nr 819
tel. 883 908 750, biuro@mostedu.pl, www.mostedu.pl
KRS 0000334359, NIP 959 187 59 52
BNP PARIBAS 08 1750 0012 0000 0000 3991 8757

Pani

Joanna Suska

Burmistrz Ćmielowa

Ul. Ostrowiecka 40

27-440 Ćmielów

W związku z obwieszczeniem Burmistrza Ćmielowa znak: OŚ.6220.2021 z dnia 14.06.2021 r. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia polegającego na: wydobywaniu kopaliny ze złoża wapieni jurajskich "Ruda Kościelna", jej przerabianiu, zwałowaniu mas ziemno-skalnych oraz magazynowaniu kruszyw, wraz z zakładami przeróbczymi w m. Ruda Kościelna i Stoki Stare gm. Ćmielów, Stowarzyszenie Psychoedukacyjno-Przyrodnicze MOST przesyła uwagi dotyczące *Raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kopaliny ze złoża wapieni jurajskich „Ruda Kościelna”, jej przerabianiu, zwałowaniu mas ziemno-skalnych oraz magazynowaniu kruszyw, wraz z zakładami przeróbczymi w miejscowościach Ruda Kościelna i Stoki Stare gm. Ćmielów* wykonanego przez firmę GeoEko Ochrona Środowiska i planowanie przestrzenne w maju 2021 r.

Zakres uwag i zastrzeżeń jest następujący:

1. Zastrzeżenia formalne

1.1. W raporcie, który dotyczy przedsięwzięcia zawsze niekorzystnie oddziałującego na środowisko, zastosowano metodę określaną jako „salami slicing” służącą ukryciu skumulowanych rzeczywistych oddziaływań dużej i długofalowej inwestycji. Orzecznictwo ETS dotyczące tego problemu znajduje się w sprawie C-227/01, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii. Trybunał orzekł, że praktyki dzielenia przedsięwzięcia na mniejsze projekty tak, aby każdy z nich kwalifikował się poniżej progów lub kryteriów screeningowych i dzięki temu uniknął wymogu przeprowadzenia oceny wpływu na środowisko. W tym przypadku dotyczy to próby wyłączenia do innego postępowania tak znaczących części powiązanych technologicznie z kopalnią jak: droga wywozu transportu o wysokiej intensywności (24/7); budowa linii wysokiego napięcia dla zasilania maszyn do przeróbki wapienia; budowa gazociągu dla zasilania suszarni i przemysłowni wypalania wapienia. Nie opisano także zbiorników do magazynowania i dystrybucji paliw na terenie przedsięwzięcia (zakładowej stacji paliw), która niewątpliwie będzie na terenie górniczym, o charakterze stacjonarnym lub mobilnym.

1.2. Na obecnym etapie Inwestor nie posiada prawa do gruntów, na których planowana jest inwestycja (str. 8 Raportu). W raporcie nie przedstawiono dokumentów dających pewność

Siedziba
ul. Wojska Polskiego 52
25-389 Kielce
NIP 959 187 59 52

Adres korespondencyjny
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77
Skrytka Poczтовая nr 819
25-430 Kielce

Kontakt
tel. 883 908 750
www.mostedu.pl
biuro@mostedu.pl

Korzenie
PROJEKT OCHRONY
DZIEDZICTWA
PRZYRODY I KULTURY
DOR. ŚWIEŻOGÓRSKICH

co do pozyskania tych gruntów przez inwestora, wspomina się jedynie o zapewnieniach, w związku z czym w chwili obecnej nie można z całą pewnością zakładać, że wszystkie działki objęte planowaną inwestycją, staną się w rzeczywistości własnością Inwestora lub też będzie miał on prawo do dysponowania nimi.

- 1.3. Nie przeprowadzono analizy wariantowej, poprzez wskazanie alternatywnych racjonalnych wariantów przedsięwzięcia. Dotyczy to np. wariantu lokalizacyjnego dla wydobywania i przeróbki wapieni w rejonie, gdzie ta sama kopalina występuje i jest eksploatowana. Np. w rejonie Glinian istnieje możliwość udokumentowania analogicznego złoża, niewymagającego budowy specjalnej drogi wywozu kopaliny i produktów przeróbki (np. mączka wapienna), o lepszym dostępie do mediów (wysokie napięcie, gaz) w miejscu znacznie mniej konfliktowym w odległości 3-6 km. **Należy pamiętać, że złoża było udokumentowane w latach 60. XX w., w innych warunkach ładu gospodarczego oraz gdy nie istniały w tym rejonie obiekty ochrony przyrodniczej (Natura 200, rezerваты, Obszar Chronionego Krajobrazu), obiekty podlegające ochronie kulturowej i dziedzictwa (obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO) oraz obiekty podlegające ochronie z tytułu ustawy Prawo wodne (śródlądowe zbiorniki wodne – GZWP nr 420 oraz ujęcie wód podziemnych Kąty Denkowskie).** Sam fakt udokumentowania złoża nie przesądza o obowiązku podjęcia eksploatacji, tym bardziej, że do wydobywania możliwe jest jedynie 38% ustalonych w dokumentacji z 1966 r. zasobów złoża wapieni.

Nie wskazano również wariantów w zakresie organizacji pracy np. na 1 zmianę i tym samym innej wielkości wydobywania, ani wariantów skali przedsięwzięcia np. samej eksploatacji wapieni bez zakładu przerobczego, podczas gdy są to kluczowe warianty w tego typu przedsięwzięciach.

Waga analizy wariantowej została potwierdzona w orzecznictwie:

- **II SA/OI 997/19**, Pozorny charakter wariantu alternatywnego. – Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie - Alternatywność oznacza, że wariant ten musi się różnić od wariantu proponowanego przez inwestora w zakresie oddziaływania na środowisko. Alternatywność wymaga, co do zasady, zaproponowania wariantu różnego pod względem kryteriów przestrzennych (jak np. lokalizacja, skala i rozmiar inwestycji) lub technologicznych (jak np. rodzaj użytych materiałów, moc i produktywność zainstalowanych urządzeń).
- **II OSK 1476/19**, Brak przedstawienia w raporcie wariantu alternatywnego. – Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Jeżeli w treści wariantu rozpatrywanego i ocenianego przez organ I instancji brak jest racjonalnego wariantu alternatywnego, to narusza to normę z art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Dotyczy to również braku analizy i oceny powyższego pominiętego wariantu w zakresie ustalenia jego przewidywanego oddziaływania na środowisko w przypadku jego realizacji, który to obowiązek nakłada art. 66 ust. 1 pkt 6 tej ustawy. Tego rodzaju wada oznacza istotną wadliwość całego raportu.

- 1.4. Opis oddziaływań przedsięwzięcia wykonano pobieżnie, brak szczegółowego opisu przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko, wynikające z:

- istnienia przedsięwzięcia,
- wykorzystywania zasobów środowiska,

- emisji;

- 1.5. We wniosku nie podano, że eksploatacja będzie prowadzona z użyciem środków strzałowych, podczas gdy w treści Raportu, w niektórych miejscach wskazuje się na ich wykorzystanie, np. pkt 12.3.3. Raportu: „Do obliczeń przyjęto porę dnia, w których nie są prowadzone roboty strzałowe na kopalni. Podczas wykonywania robót strzałowych emisja hałasu jest związana z samą detonacją materiałów wybuchowych oraz sygnałami ostrzegawczymi syreny alarmowej (przed i po detonacji). Źródła ta oddziałują jednak w bardzo krótkim czasie, biorąc pod uwagę całość oddziaływania akustycznego Zakładu w związku z czym jest pomijane. Roboty strzałowe będą odbywały się sporadycznie”. W punkcie 12.4 Raportu z kolei widnieje zapis: Planowana eksploatacja złoża „Ruda Kościelna będzie prowadzona metodą odkrywkową w wyrobisku stokowo-wgłębnym. Urabianie kopaliny odbywać się będzie mechanicznie tj. bez użycia materiałów wybuchowych.
- 1.6. Brak jest przeprowadzenia analizy oddziaływania wibracji na obszarze przedsięwzięcia.
- 1.7. Brak jest wskazania dotyczącego monitoringu wód podziemnych, pomimo eksploatacji na obszarze objętym ochroną z tytułu przepisów ustawy Prawo wodne oraz prowadzenia prac bezpośrednio ponad poziomem wodonośnym o charakterze regionalnych (1,5 m ponad lustrem wody).
- 1.8. Brak jest mapy z zaznaczonym obszarem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, na podstawie przeprowadzonej kompleksowej analizy, obejmującej całość przedsięwzięcia - wszystkie elementy powiązane technologicznie np. transport.

2. Zastrzeżenia merytoryczne

2.1. Gospodarka wodnościekowa

1. Złoże jest wysoce konfliktowe ze względu na ochronę wód podziemnych. Znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 420 Zbiornik Wierzbica-Ostrowiec, wyznaczonym w obrębie piętra wodonośnego w utworach jury środkowej i górnej, o charakterze krasowo-szczelinowym. Prowadzenie eksploatacji wapieni do rzędnej 158 m n.p.m., tj. do ok. 1,5 m ponad lustrem wody podziemnej, stwarza bezpośrednie zagrożenie dla stanu wód podziemnych piętra jurajskiego, poprzez potencjalne zanieczyszczenie w wyniku rozlewów paliw i płynów eksploatacyjnych z pracujących w wyrobisku maszyn oraz środków transportu. Objęty ochroną poziom wodonośny występuje w systemach szczelinowych w obrębie spękanych wapieni, gdzie potencjalne zanieczyszczenia mają możliwość szybkiej migracji bezpośrednio do wód podziemnych, gdyż brak jest naturalnej warstwy izolującej w stropie. Wskazana w raporcie „półka” ok. 1,5 m pozostawionego wapienia nad lustrem wody podziemnej nie stanowi dostatecznej ochrony przed migracją poprzez szczeliny i spękania w wapieniach zanieczyszczeń z kopalni – substancji powodujących ryzyko zanieczyszczenia wód. Przedsięwzięcie jest także zlokalizowane w obrębie strefy ochronnej utworzonej dla ujęcia wód podziemnych Kąty Dankowskie.
2. Należy podkreślić, że projektowane przedsięwzięcie ma charakter wielkoprzemysłowy, o powierzchni samego wyrobiska ok. 56 ha, terenu górniczego ponad 100 ha i wysokiej intensywności eksploatacji w ruchu ciągłym 24/7. Planowane wydobycie wynosi 840.000 t/rok oraz przerób blisko 700.000 t/rok kopaliny. Na obszarze ochronnym ujęcia wód podziemnych Kąty Dankowskie jest zakaz: lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu i hodowli zwierząt. Zakład przeróbki wapienia, jest niewątpliwie zakładem przemysłowym, a eksploatacji kopaliny również jest działalnością przemysłową. Brak jest odniesienia do tego w raporcie.

3. W raporcie nie opisano ujęć wód podziemnych, które znajdują się w bliskim sąsiedztwie planowanego przedsięwzięcia.
4. W wykazie zakazów obowiązujących w tej strefie ochrony ujęcia wód podziemnych Kąty Denkowskie znajduje się zakaz: „urządzania parkingów samochodowych, z wyjątkiem parkingów samochodowych wyposażonych w kanalizację deszczową oraz urządzenia czyszczące wody opadowe i zlokalizowanych na utwardzonych powierzchniach, uniemożliwiających przesączanie nie oczyszczonych wód powierzchniowych do poziomów wodonośnych”. Przedsięwzięcie obejmuje miejsca parkowania pojazdów samochodowych, maszyn górniczych i wozideł i miejsca prowadzenia prac rementowo-konserwacyjnych tego sprzętu, co wymaga stosowania substancji ropopochodnych. Brak jest szczegółowego opisu instalacji do ujmowania, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych. W raporcie nie wskazano odbiornika tych wód.
5. W obowiązującej strefie ochronnej ujęcia Kąty Denkowskie jest zakaz: lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji niebezpiecznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.2) oraz rurociągów do ich transportu. Brak odniesienia do tego w raporcie, pomimo zapisów o magazynowaniu „we właściwym miejscu” środków do konserwacji maszyn i paliw.
6. Brak jest wskazania jak i gdzie będą tankowane silniki spalinowe maszyn i środków transportu. Z doświadczenia wiadomo, że tankowanie takiej ilości jednostek jest prowadzone na miejscu w kopalni z przewoźnej lub stacjonarnej zakładowej stacji paliw. Inna forma jest nieopłacalna ekonomicznie. Wielkość zbiorników na ON do tankowania silników spalinowych, przy tak dużej skali przedsięwzięcia, szacuje się na 40 - 100 m³. W raporcie nie ma konkretnej informacji na ten temat, a zakładowa stacja paliw nie została w ogóle wymieniona w zakresie przedsięwzięcia.
7. Nie przedstawiono dokumentu potwierdzającego gwarancję uzyskania, w tym w sposób ciągły, z sieci wodociągowej gminy zasilania w wodę technologiczną w ilości $Q = 30-36 \text{ m}^3/\text{h}$. Tak znaczące zwiększenie poboru wód podziemnych z istniejącego ujęcia gminnego może wymagać rozbudowy i zwiększenia jego zasobów eksploatacyjnych, co jest działaniem związanym technologicznie, całkowicie pominiętym w raporcie.
8. W raporcie nie wykazano w ogóle budowy instalacji wodociągowej, zasilającej w wodę technologiczną zakład przeróbki, wskazując jako źródło wodociąg gminny, odległy o ok. 1 km. Istniejąca we wsi sieć służy wyłącznie zaopatrzeniu mieszkańców w wodę socjalno-bytową i nie spełnia wymogów wodociągu przemysłowego. W raporcie nie przedstawiono koncepcji przebudowy instalacji wodociągowej dla wsi Ruda Kościelna, co jest związane technologicznie z projektowanym przedsięwzięciem.
9. W rozdziale nr 12.1.3 wyliczono, że z 1 ha będzie powstawał dopływ wód deszczowych w okresach nawalnych w ilości 34,4 m³. Przy wskazanej wielkości powierzchni uszczelnionej (drogi, place manewrowe, itp.) 2,1 ha, powstanie ok. 70 m³ wód deszczowych, gdzie możliwy jest kontakt z substancjami ropopochodnymi oraz innymi zanieczyszczeniami komunikacyjnymi. Brak jest informacji o sposobie oczyszczania i zagospodarowania tych wód, jest natomiast zapis, że na obszarze przedsięwzięcia nie będą powstawały „brudne wody opadowe”, a wody z jego obszaru będą spływały do wyrobiska i na obszary sąsiednie lub infiltrowały swobodnie w grunt. Przedstawiona koncepcja jest całkowicie sprzeczna z wymogami ochrony wód, a tym bardziej stawianymi dla ochrony wód na obszarach stref ochronnych ujęć.
10. W raporcie brak jest informacji, na jakiej podstawie wyliczono zużycie wody do celów technologicznych (instalacje zraszające i zakład płukania kruszyw).

2.2. Hałas

1. W pkt 12.3.2. raportu widnieje zapis „Klasyfikację terenów sąsiednich pod względem terenów chronionych przed nadmierną emisją hałasu dokonano na podstawie ich faktycznego zagospodarowania i użytkowania (brak obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów sąsiednich). Najbliższe tereny chronione względem przedsięwzięcia to zabudowa zagrodowa miejscowości Ruda Kościelna i Stoki Stare”. Przyjętym założeniem w przypadku braku MPZP jest zapis w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania. Dokument ten jest wyższego rzędu i nowy plan nie może być sprzeczny z tym dokumentem. W związku z powyższym ocena wartości dopuszczalnych powinna się odnosić do zapisów studium gminy.
2. Na stronie 58 podano moce akustyczne dla maszyn i urządzeń wchodzących w skład zakładu górniczego. W raporcie nie podano informacji na temat wiarygodności danych dotyczących mocy akustycznych (informacje o pomiarach, dane literaturowe, rozporządzenia itp.).
3. W punkcie 12.3.4. widnieje zapis: *Na podstawie ww. umaszynowania przyjęto średni poziom hałasu wewnątrz hali (źródło hałasu oznaczone w programie SON2 symbolem ZB 1) podczas pracy instalacji w odległości 1,0 m od ścian oraz dachu na poziomie 90,0 dB. Przyjmując czas emisji hałasu na poziomie 7 godz. w ciągu 8 godz. czasu odniesienia pory dziennej, równoważny poziom hałasu wewnątrz hali wyniósł 89,4 dB dla pory dziennej. Dla pory nocnej przyjęto ciągłą pracę instalacji (równoważny poziom hałasu wewnątrz hali 90 dB dla pory nocnej). Projektowana hala będzie wykonana (ściany i dach) z płyt warstwowych z wypełnieniem z wełny mineralnej, posiadającej dobre właściwości akustyczne. Dla hali przyjęto średnie izolacyjności akustyczne ścian i dachu na poziomie 29,0 dB. Uwzględniono także obecność otworów w ścianach (bramy, okna) przyjmując współczynnik odbicia 0,8. Brak jest informacji o powierzchni zajmowanej przez okna i drzwi w hali przemiatu kamienia (produkcja mączki kamiennej). Średnią izolacyjność ścian powinna zostać wyliczona.*

2.3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

1. Na str. 29 podano, iż stosowane paliwo w suszarniach to propan butan. Emisje policzono stosując wskaźniki dla gazu ziemnego i właściwe tylko dla źródeł o nominalnej mocy $\leq 1,4$ MW;
2. Obliczenia w sieci winny być wykonane dla wszystkich emitowanych substancji. Kryterium zakresu skróconego obliczeń dotyczy źródeł punktowych;
3. Brak obliczeń stężeń na powierzchni terenu. Przyjmując rzędną 170 m jako poziom terenu zaniżono wartości stężeń powodowane pracą zakładu przerobczego (rzedne 180 – 182 m)

2.4. Oddziaływania skumulowane

1. Nie dokonano analizy oddziaływań skumulowanych z innym istniejącym przedsięwzięciem w rejonie – Huta Ostrowiec, w pobliżu której przebiega wskazana trasa wywozu kopaliny.
2. Nie odniesiono się do powstania zwałowisk o wysokości 30 m, w rejonie gdzie brak jest takich elewacji naturalnych oraz pozostawienia wyrobiska o głębokości ponad 30 m na obszarze 55 ha. Nie dokonano analizy zasięgu widoczności wprowadzanych zmian w krajobrazie na etapie eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia. Granica OCHK, jest odległa zaledwie o 500 m.

2.5. Inne

1. Nie podano sposobu wyliczenia ilości odpadów powstających na etapie realizacji przedsięwzięcia.
2. W punkcie 2.7. W sposób bardzo ogólny omówiono kwestię dostosowania do zmian klimatu. Pojawia się stwierdzenie, iż *Planowane przedsięwzięcie zostanie zaprojektowane w sposób zapewniający jego prawidłowe funkcjonowanie w stopniowo zmieniającym się klimacie, jak również pod względem występowania zjawisk ekstremalnych*. Nie podano jednak planowanych rozwiązań dotyczących np. technologii.

Wątpliwości budzi również treść *Inwentaryzacji przyrodniczej terenu objętego potencjalnymi wpływami kopalni wapienia Ruda Kościelna w związku z planowaną eksploatacją złoża wapieni Ruda Kościelna w warstwie suchej*, stanowiącej Załącznik nr 10 do omawianego raportu.

Przedstawione analizy zawierają liczne błędy formalne i merytoryczne. Część przyrodnicza opracowania nie spełnia wymogów ustawowych.

Inwentaryzacja dla tak poważnej inwestycji musi uwzględniać wszystkie okresy fenologiczne, co oznacza, że musi być prowadzona przynajmniej przez jeden rok kalendarzowy. Tylko wtedy możliwe jest zebranie wiarygodnych, danych o przyrodzie. W odniesieniu do ptaków zebrano jedynie fragmentaryczne dane. Dokumentacja nie podaje informacji o liczbie par, o wykorzystaniu terenu przez ptaki zimą i w okresie przelotów. Dane terenowe gromadzone przez Stowarzyszenie MOST od stycznia 2020 r. pozwoliły na stwierdzenie, że obszar ten jest ważnym punktem w czasie migracji ptaków, w tym gatunków wymienionych w Dyrektywie Siedliskowej. Brak tego rodzaju danych w Raporcie dyskwalifikuje go również w świetle Dyrektywy siedliskowej. Nie uwzględnia on bowiem zasady przezorności, która nakazuje przy niepełnej wiedzy lub braku możliwości uzyskania miarodajnych danych powstrzymanie się od realizacji inwestycji. Tak właśnie jest w tym wypadku. „Zasada przezorności”, wyrażona jest w preambule Dyrektywy Siedliskowej. W Ustawie o ochronie środowiska zdefiniowana została w następujący sposób (Art. 6): *Kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze*. Oznacza to, że wystarczy tylko możliwość pojawienia się szkody w środowisku, aby zasła konieczność przeciwdziałania jej. Warto przypomnieć, że zasada przezorności jest jedną z kluczowych w prawodawstwie Unii Europejskiej. W związku z powyższym przeprowadzona inwentaryzacja nosi znamiona nierzetelności.

Obszar planowanej inwestycji jest miejscem lęgów m.in. błotniaka stawowego. Jest to także obszar o wysokim znaczeniu jako żerowisko w czasie migracji jesiennej i w okresie dyspersji pólęgowej. Stwierdzono tu w czasie własnych badań terenowych występowanie między innymi:

- błotniaka stawowego (Dyrektywa Ptasia)
- orlika krzykliwego (Dyrektywa Ptasia)
- do ponad 50 osobników żółny.

Jak podają autorzy części przyrodniczej, *Wszelkie prace prowadzono 2020 r w okresie czerwiec – wrzesień, przeprowadzając łącznie cztery całodienne kontrole terenowe*. Taka metoda badań w przypadku tak dużego obszaru oraz ponadprzeciętnie cennych przyrodniczo terenów wokół, jest całkowicie niewystarczająca dla uzyskania wystarczających informacji o wartości badanego terenu.

Stwierdzenie tylko 70 gatunków bezkręgowców świadczy o tym, że nie została ona zinwentaryzowana dostatecznie. Zbliżony wynik można bowiem uzyskać już po kilku godzinach prac

na omawianym terenie. Nie zbadano wszystkich ważnych dla tej grupy okresów fenologicznych. Dlatego też w oparciu o uzyskane wyniki rzetelna ocena wartości przyrodniczej badanego terenu nie jest możliwa. Przemawia za tym również fakt, że nie zinwentaryzowano (lub przynajmniej nie omówiono w inwentaryzacji) grzybów, porostów i mszaków.

W Raporcie oraz w inwentaryzacji nie uwzględniono nietoperzy związanych z podziemiami Krzemionek oraz występujących w lasach otaczających przedmiotowy obszar. Brak jest badań chiropterofauny. Jest to sprzeczne z ustawowymi wymaganiami stawianymi raportowi ooś. Tymczasem dane będące w posiadaniu Muzeum w Krzemionkach oraz w RDOŚ Kielce jednoznacznie wskazują, że teren ten jest ważnym regionalnie miejscem występowania nietoperzy w tym gatunków z Dyrektywy Siedliskowej.

Wszystkie krajowe gatunki nietoperzy objęte są ścisłą ochroną gatunkową. Wszystkie – poza borowcem olbrzymim, stwierdzonym w kraju raz – są też wskazane jako wymagające ochrony czynnej (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), a zimowiska, na których przynajmniej raz w ciągu trzech lat stwierdzono przynajmniej 200 nietoperzy, wymagają ochrony strefowej (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r.). Ośiem gatunków wymienionych jest w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, wszystkie krajowe gatunki nietoperzy wymieniono w Załączniku II Konwencji Bońskiej, który mówi, że wymienione gatunki wędrowne mają nieodpowiedni stan zachowania i należy podejmować międzynarodową współpracę w celu ich ochrony. W ramach tego zapisu Polska jest stroną porozumienia Eurobats, zgodnie z którym strony zobowiązuje się do: *wskazania tych stanowisk na obszarze jej jurysdykcji, które są ważne dla utrzymania stanu zachowania i ochrony nietoperzy, w tym ich schronienia. Biorąc pod uwagę czynniki ekonomiczne i społeczne Strony będą chronić te miejsca przed zniszczeniem lub zakłócaniem w nich spokoju. Ponadto Strony będą dążyć do identyfikacji oraz ochrony przed niszczeniem żerowisk ważnych dla nietoperzy i zakłócaniem spokoju na tych obszarach*, i dalej: *„Każda ze Stron podejmie dodatkowe działania, które uzna za konieczne, w celu zabezpieczenia tych populacji nietoperzy, które uzna za zagrożone.*

Należy również wskazać, że sposób niezgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeanalizowano wariantowanie przedsięwzięcia. Wariant proponowany przez wnioskodawcę uznano jednocześnie za wariant najkorzystniejszy dla środowiska. Ustawa jednoznacznie wskazuje, że te dwa warianty muszą się różnić, o czym napisano wyżej, w pkt 1.3. zastrzeżeń formalnych. Szczególnie wątpliwości budzi racjonalny wariant alternatywny, z którego opisu wynika wprost, że nie jest on racjonalny i nie powinien być realizowany, jako wywierający większą presję na środowisko niż wariant proponowany przez wnioskodawcę. Takie podejście stoi w sprzeczności z prawem i logiką.

Zgodnie z ustawą każdy z wariantów MUSI się różnić od pozostałych w taki sposób, aby możliwa była racjonalna ocena wariantu najkorzystniejszego zarówno z punktu widzenia środowiska jak i wnioskodawcy oraz społeczności lokalnej.

Wariantowanie bowiem służy temu, aby inwestycja mogła spełniać konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju, która mówi o konieczności uwzględnienia trzech elementów: gospodarczego, przyrodniczego i społecznego. Należy też wskazać, że wariant proponowany przez wnioskodawcę może nie spełniać rygorów zasady zrównoważonego rozwoju i może być nieracjonalny, a nawet szkodliwy tak dla środowiska jak i społeczności lokalnej.

Na str. 39 Raportu napisano: *Ze względu na lokalizację przedsięwzięcia w z dala od zabudowy mieszkaniowej oraz terenów cennych krajobrazowo, przedmiotowa kopalnia wraz zakładami przeróbczymi oraz obiektami towarzyszącymi nie spowoduje dysharmonii krajobrazu otoczenia.*

Jednocześnie w innej części Raportu stwierdza się: *Powstałe podczas prac odkrywkowych zwałowiska jak i również zewnętrzne tereny (pasy) wzdłuż granicy nieruchomości, będą maskowane poprzez zastosowanie osłonowych pasów zieleni. Dodatkowo będą one chronić walory krajobrazowe i ograniczać negatywne oddziaływanie na tereny przyległe, a w szczególności „Krzemionki Opatowskie” oraz zabudowę mieszkaniową Rudy Kościelnej (str.18.)* Takie sformułowanie nasuwa pytanie, że jeśli funkcjonowanie kopalni nie wpłynie negatywnie na krajobraz i ludzi oraz ich majątek, to z jakiego powodu trzeba jej obecność maskować pasami zieleni?

Twierdzenie o braku wpływu na krajobraz jest nieuzasadnione. Obszar inwestycji znajduje się w całości się w granicach otuliny obiektu UNESCO (co zostało wskazane w raporcie), przy granicach rezerwatu przyrody i obszaru Natura 2000 oraz zgodnie z międzynarodowymi umowami jest planowany do włączenia w skład parku kulturowego. Zajęcie ponad 100 ha terenu przez kopalnię wapienia radykalnie zmienia krajobraz z jego wszelkimi elementami. Co więcej, krajobraz ten będzie przekształcany przez co najmniej 32 lata, aż do wyczerpania złoża, a następnie zostanie zrehabilitowany. Na krajobraz będą wpływać nie tylko warunki kopalniane ale też nowe elementy infrastrukturalne a także aktywnie użytkowany sprzęt ciężki, w tym poruszające się po nowych drogach ciężarówki, które będą miały istotny wpływ na krajobraz i całą przyrodę okolicy w promieniu przynajmniej kilku kilometrów.

Przy tego rodzaju radykalnej presji na krajobraz i środowisko należy wykonać ekspertyzę krajobrazową wraz z modelowaniem wpływu wszystkich elementów planowanej inwestycji. Aby się zorientować jaki wpływ na krajobraz mają tego rodzaju inwestycje, można przeanalizować sytuację podobnych kopalń w województwie świętokrzyskim. Wielohektarowe wyrobiska wraz zajęciem terenu przez dodatkową infrastrukturę, drogi oraz praca sprzętu przez około 300 dni w roku z całkowitą pewnością destrukcyjnie wpłyną na krajobraz. Ale też z bardzo wysokim prawdopodobieństwem na wody podziemne oraz przyrodę sąsiadujących obszarów chronionych. Zachodzi zatem wysokie prawdopodobieństwo, że w czasie dziesiątek lat eksploatacji omawianego złoża dojdzie do istotnej i być może trwałej szkody w środowisku, co może także nieść ryzyko bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych i kulturowych dla wszystkich sąsiadujących obszarów chronionych. Już na tym etapie można zatem stwierdzić, że planowana inwestycja nie jest w stanie spełnić ani warunków ustawy o ochronie przyrody, ani Dyrektyw Siedliskowej i Ptasiej.

Raport wskazuje, że w związku z planowanym przedsięwzięciem, konieczne będzie zrealizowanie następujących, powiązanych z nim zadań:

- budowa gazociągu na podstawie osobnego postępowania;
- budowę drogi o długości ok. 1 520
- wycinka śródpolnego drzewostanu
- przełożenie napowietrznej linii energetycznej 15 kV.

Nie podjęto analizy skumulowanego oddziaływania tych inwestycji na środowisko.

Analizę oddziaływania na przyrodę, w tym na sąsiadujące obszary chronione opisano stwierdzeniem: *Planowane przedsięwzięcie nie będzie kolidować ani oddziaływać niekorzystnie na obszary prawnie chronione* (s. 37-38). W raporcie nie zawarto szczegółowej, pogłębionej analizy wszelkich skutków związanych z utworzeniem i istnieniem kopalni dla przedmiotów ochrony sąsiadujących obszarów Natura 2000 i rezerwatu ani na inne chronione gatunki występujące w zasięgu oddziaływania inwestycji. Jednocześnie wykazuje się, że:

Planowane przedsięwzięcie znajduje się poza granicami powierzchniowych form ochrony przyrody. Najbliżej tj. w odległości ok. 70 m na północny-zachód od granic terenu objętego przedsięwzięciem znajduje się granica rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie”. Planowane przedsięwzięcie znajduje się poza granicami obszarów Natura 2000. W odległości ok. 400 m na

wschód od granic terenu przedsięwzięcia znajduje się granica obszaru Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Kamiennej PLH260019. Ponadto w odległości ok. 570 m na zachód znajduje się granica obszaru Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krzemionki Opatowskie PLH260024. W tej samej odległości przebiega granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

Planowane przedsięwzięcie znajduje się poza granicami korytarzy ekologicznych. Jest jednak niejako otoczony przez korytarz ekologiczny Lasy Skierzyńskie – Dolina Wisły GKPdC-5A, z którym sąsiaduje bezpośrednio od strony zachodniej. Zapisy te wykazują potrzebę szczegółowej analizy wpływu przedsięwzięcia na wskazane obszary.

Nigdzie też nie wykazano jednoznacznie, jaki jest rzeczywisty zasięg oddziaływania planowanej inwestycji na poszczególne składniki przyrody oraz obszary chronione. Nie omówiono przedmiotów ochrony rezerwatu przyrody i obszarów Natura 2000. Nie uwzględniono próby oceny wpływu tworzenia i eksploatacji kopalni na przedmioty ochrony tych obszarów i innych ich wartości przyrodniczych.

W raporcie nie przeanalizowano wpływu kopalni i jej funkcjonowania w sytuacji intensywnych zmian klimatycznych polegających na wzroście średnich, rocznych temperatur, występowaniu częstych silnych wiatrów i tornad, suszy geologicznej na zmiany lokalnych uwarunkowań oraz ich wpływu przyrodę i zdrowie ludzi (rosnące stopowienie, zapylenie, istotne ryzyko zwiększania się zasięgu tych zjawisk). Lakoniczne stwierdzenia mówiące o tym, że kopalnia nie wpłynie na klimat, są niewiarygodne wobec coraz bardziej ekstremalnych zjawisk pogodowych związanych z dynamicznymi, negatywnymi zmianami klimatu. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że kopalnia może zagrozić zbiornikowi wód podziemnych oraz dolinie rzeki Kamiennej. Lej depresyjny tego rodzaju kopalni to zwykle kilka do nawet kilkudziesięciu kilometrów. Wobec skrajnie niebezpiecznego odwodnienia województwa świętokrzyskiego, co potwierdzają dane naukowe, wysoce szkodliwe jest lokowanie kopalni wapienia nad zbiornikiem wód podziemnych i w pobliżu doliny ważnej regionalnie rzeki. Eksploatacja wapieni ze złoża w Rudzie Kościelnej niesie wysokie ryzyko klęski związanej z pogłębieniem już postępującej i niebezpiecznej suszy. W żadnej mierze wartości z eksploatacji wapieni nie będą w stanie zrekompensować strat w zasobach wodnych regionu, które będą w przeciągu kolejnych lat stanowić bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz świata przyrody.

W raporcie wskazuje się, że na terenie badań nie stwierdzono cennych gatunków i siedlisk. Natomiast w żadnym miejscu nie poddano analizie wpływu presji planowanej inwestycji, które ze swojej natury wykraczają poza granice działek, na których zamierza się eksploatować złoża. Nie ma tu zatem choćby analizy ruchu ciężarówek i wpływu tego ruchu na przyrodę.

Wobec powyższego nie da się w oparciu o dostarczony przez wykonawcę dokument ustalić, jaki w rzeczywistości będzie wpływ kopalni na przyrodę. Da się natomiast stwierdzić, że dokument jest pełen błędów, nieścisłości oraz niezgodny z obowiązującym prawem, a gdyby miało dojść do realizacji inwestycji na jego podstawie, można z pewnością stwierdzić, że dojdzie do zniszczenia w świecie przyrody na wielką skalę. Również na terenie obszarów chronionych prawem polskim i międzynarodowym.

Z poważaniem

Łukasz Misiuna
Prezes Zarządu Stowarzyszenie MOST
Tel. 664 015 563
lukasz.misiuna@mostedu.pl

